

van Kolff nog meenen we ons te moeten verwonderen, wanneer we ervaren, dat ook dit, naar gewoonte, een foto tot grondslag heeft *).

Maar we vergeten het ontstaan voor het leven der uitbeelding in dezen ouden teekenmeesterskop, al komt de beeltenis naar den vorm ook niet tot de pure voleinding van zijn hoogste kunnen. Het portret van den dierschilder Verschuur, mede van dezen tijd, een gelaat met een ernstige, peinzende uitdrukking, is, als wisselde de kunstenaar met zijn sujet van behandeling, ingetogener van werkwijze dan dat van Greive. Maar het is minder stijlvol dan de superieure bladen van Kolff en Dekker en daardoor is onze bewondering, zoo spontaan opkomend voor het beste, minder gul dan het behoorde. Want immer nog blijven litho's als deze van Verschuur en de overige van deze periode, die van Heldring, van Scheltema, van „den overleden zoon van den heer Boom” (waarin veel van het blank-onberoeerde getroffen is dat een jongensgelaat nog kan hebben), mogen ze ook in de algemeene allure er aan herinneren, ver boven de middelmaat.

Minder overrompelend dan de superbe portretten, overtreffen nochtans de prenten, die de kunstenaar daarnaast maakte in de meest verscheiden genres, met haar voor dien tijd zooveel ruimer opvatting van het teekenachtige, haar soepeler begrip van de mogelijkheden van een onderwerp, het meeste van de productie dier dagen. Alsof men, na langen tijd met ongetwijfeld allerdegelijkste en gemoedelijke, maar toch recht vlakke provincialen verkeer te hebben, een wijd-bereisd en alzijdig-beschaafd stedeling spreekt, zoo is het als men, na zich verdiept te hebben in Hollands prentkunst van dien tijd, de bladen van Allebé onder de oogen krijgt. Ze mogen dan ook, getoetst aan het burgerlijk cachet, dat het werk der anderen draagt, minder specifiek-Hollandsch heeten dan gene, toch, elders dan hier kan dit werk, ondanks wat er van de wereldkunst aan invloeden op heeft kunnen inwerken, niet gedacht worden ontstaan te zijn. Het is Hollandsch in dien ruimen zin, ontdaan van wat het begrip aan kleins en benepens inhoudt, waarin we het opvatten sinds de vaderlandsche kunst weder een nieuwen bloei mocht beleven. Wel zeer ongewoon al dadelijk voor den tijd (1860) is een Medea, herinnering aan de voorstellingen van Mevr. Ristori, groot van vormen, vol gevoel voor kleur, zwaar van dramatisch accent. Het was niet zijn eerste proeve van oorspronkelijk werk. Een Savoyaard van 1855 en het Clipperschip „Het

*) Vooral bij de directer verhouding tusschen beiden mag zulks wonderlijk schijnen voor wie niet met den toen gevolgden gang van zaken op de hoogte is. De wensch van de redactie der kunstkronijk om van een overleden kunstenaar het portret te geven, van een uitgever om een staatsman te eeren, was doorgaans oorzaak van het ontstaan van zulke portretten, die dan naar het meestal eenig voorhanden zijnde voorbeeld, een foto, gemaakt moesten worden. Ging een familielid naar Indië, de thuisblijvenden verschaften zich op gelijke wijze een herinnering. En was, voor de behoeften van het meerendeel onzer toenmalige portrettisten, gemakkelijker en geduldiger model denkbaar, op andere wijze trouwer gelijkenis te verkrijgen?